

34
2017
2018

Symphony

סימפוניה

הקאמרטה הישראלית ירושלים

מנהל מוסיקלי: אבנר בירון

הקאמרטה הישראלית ירושלים

מייסד ומנהל מוסיקלי: אבנר בירון

חברי התזמורת					
כינור ראשון מתן דגן* נטשה שר* כרמלה ליימן** יוקי אישיזאקה דניס ג'רסי רומן יוסופוב סופיה קירסנובה	כינור שני הדס פבריקנט* אדוארד רזניק* אומרי צח ארנולד קוביליאנסקי מיכאל קונצביץ' קרן שושני	ויולה מיכאל פלסקוב* דורון אלפרין בוריס רימר אדוארד שובייב	צ'לו צבי אורליאנסקי* מרינה כץ* אלכסנדר סינלניקוב** אסתר ולדָרס	חליל אסתי רופא* אבוב מוקי זוהר* אורי מירז	בסון מאוריצי פאז* קריסטיונס גריגס קרן יער אלון ראובן* רות ורון טימפני קרן פנפימון־זהבי*
קונטרבס דמיטרי רוזנצוויג* שי פקר					

נגנים אורחים: מיכאל מלצר, חליל וחלילית; ניר צמח, דן ורון, חצוצרה; מור לוי, שלי דנצר, קלרינט; דניאל רטוש, ויולה; איריס גלברזון־הירש, צ'מבלו

חברי העמותה וחברי הוועד המנהל					
רוני זהבי*, יו"ר אבנר אזולאי יעקב אייזנר* פרופ' רות ארנון* פרופ' שלמה בידרמן ד"ר יורם בלשר*	פרופ' אבי בן בסט רו"ח תלמה ברבש־קנוולר פרופ' בני גיגר* עו"ד יאיר גרין* אפרת וימן גרשוני* אילן דה פריס*	רוברט דרייק פרופ' משה הדני* גרשון זוהר יהודה זיסאפל רות חשין*	משה מיכלס* פרופ' מנחם פיש אורלי פרומן* ד"ר שמואל קבילי רו"ח רענן קופ*	פרופ' אורי קרשון פרופ' דפנה שוורץ* ד"ר לאה שמיר־שנאן ברוך שלו דב שפיר	

הצוות האדמיניסטרטיבי		
מנהל כללי: עמירם שאלתיאל מנהל אדמיניסטרטיבי: מיכאל קונצביץ' מפיקה: ענת ריכטר	מנהלת מכירות: דגן פדר ספרן: גיא ארמון מנהל במה: ואלרי אקסיונוב	יועץ משפטי: עו"ד עמי פולמן הנהלת חשבונות: שרית יצחקי

מחלקת מנויים: 1-700-55-2000 / בימים א'-ה' 09:00-17:00

משרד התזמורת: רח' ההגנה 13, הגבעה הצרפתית, ירושלים / טל: 02-5020502 / פקס: 02-5020504
כתובתנו באינטרנט: www.jcamerata.com / אימייל: info@jcamerata.com

התזמורת נתמכת על ידי: משרד התרבות והספורט | עיריית ירושלים, האגף לתרבות ומסתייעת בתורמים שונים.

Symphony

34
2017
2018

ירושלים / תיאטרון ירושלים

יום ג', 24.4.18 בשעה 20:00

סביון / בית התרבות

יום ה', 26.4.18 בשעה 20:30

תל אביב / מוזיאון תל אביב לאמנות

יום ו', 27.4.18 בשעה 13:00

מוצ"ש, 28.4.18 בשעה 21:00

יום א', 29.4.18 בשעה 20:00

כתיבת התכנייה: בני הנדל עיצוב: חגית מימון

סימפוניה

אבנר בירון מנצח
תומס הובס טנור (בריטניה)

עמנואל ואל (1938)

סינפונייטה מס' 1 (הרוסית)
לתזמורת כלי קשת, אופ' 53

בנג'מין בריטן (1913-1976)

ההארות (Les Illuminations)
לטנור ולתזמורת כלי קשת, אופ' 18

הפסקה

יוהאן סבסטיאן באך? (1685-1750) /

גאורג מלכיוור הופמן? (1679-1715)

קנטטה "שר לבי שבחי האל"

לודוויג ואן בטהובן (1670-1727)

סימפוניה מס' 2 ברה מז'ור, אופ' 36

בשנת 2005 זכה בפרס שרת החינוך על מציאות ותרומה אמנותית רבת שנים בתחום המוסיקה בארץ, ובשנת 2013 העניק לו משרד התרבות והספורט פרס ע"ש אריק איינשטיין ליצרים שתרמו להתפתחות התרבות הישראלית לדורותיה.

באקדמיה למוסיקה בווינה ובמוצרטאום של זלצבורג. גישתו למוסיקה ולאינטרפרטציה מושפעת מהשכלתו הרחבה במוסיקה ובמדע. כחלילן הרבה להופיע בהרכבים קאמריים וברסיטלים, וניהל כיתות אמן רבות משתתפים בארץ ומחוצה לה. כמורה וכמחנך העמיד דורות של חלילנים ושל מורים לחליל. הוא הקים בזמנו את "אנסמבל סולני הגליל", הרכב וירטואוזי שזכה להצלחה בינלאומית בזמן קצר.

אבנר בירון ניצח על התזמורת הפילהרמונית הישראלית, התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור, התזמורת הסימפונית חיפה והסינפוניה באר שבע, והוא מוזמן לנצח על תזמורות ברחבי העולם. כמו כן כיהן כמנהל המוסיקלי של פסטיבלים, ביניהם "אבו גוש" ו"ימי מוסיקה וטבע בגליל".

ב-1994 החל בירון לכהן כראש האקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים. בשלוש הקדנציות של כהונתו הצעיד את האקדמיה להישגים מרשימים: הוא יזם את פתיחתה של מחלקה למוסיקה מזרחית, הקים את התזמורת הקאמרית של האקדמיה ויסד את הפקולטה למוסיקה רב-תחומית. בירון נבחר לכהן כחבר הוועדה המתמדת של ארגון האקדמיות הגבוהות למוסיקה באירופה (AEC).

חדשנות ומעוף מאפיינים את המנצח והחלילן אבנר בירון, המייסד, המנהל המוסיקלי והמנצח הקבוע של הקאמרטה הישראלית ירושלים. בעבודה שיטתית, מאומצת ויצירתית הקנה לתזמורת יוקרה בארץ ובעולם, והופעותיה תחת שרביטו זוכות לשבחי הביקורת, לאמון המנויים הוותיקים ולהערכתם של המצטרפים החדשים.

זוהי עונתה ה-34 של הקאמרטה הישראלית ירושלים. מלבד הופעותיה בארץ, הופיעה התזמורת גם באולמות מרכזיים בפריס, באמסטרדם, בברלין, בלוצרן, בבאזל, בז'נבה, במדריד, בניו יורק, בווינגטון, בלוס אנג'לס, בשיקגו, באלסקה, בבייג'ין, בשנחאי, בטביליסי, בירוואן, בסידני, במלבורן, בבנגקוק ובוורשה.

נכסי צאן הברזל של המוסיקה הקלאסית הם כמובן עמוד התווך של רפרטואר הקאמרטה, אך מלבד יצירות מוכרות ואהובות של יוצרים בעלי שם, אבנר בירון בוחר בעבור תכנוני הרפרטואר השנתיים גם יצירות מסקרנות ונדירות מן המוסיקה העולמית שאין מרבים להשמיע באולמי הקונצרטים. כמו כן הוא מזמין בעבור התזמורת יצירות חדשות ממלחינים ישראלים.

את הקריירה המוסיקלית שלו החל אבנר בירון כחלילן בתזמורת הפילהרמונית הישראלית ובתזמורת הקאמרית הישראלית. לפני כן למד ביולוגיה באוניברסיטה העברית והשתלם בניצוח

הובס מופיע עם תזמורות, עם אנסמבלים קוליים וברסיטלים. הוא שר בכל רחבי אירופה, בארצות הברית ואוסטרליה. הוא מרבה להופיע עם האנסמבל קולגיום ווקאלה של גנט בניצוח פיליפ הרֶוֶחָה, עם אנסמבל פיגמליון בניצוח רפאל פישון, עם האקדמיה למוסיקה עתיקה בברלין, אקדמיית באך בשטוטגרט, המקהלה הקאמרית של שטוטגרט, מקהלת באך בפרייבורג, אגודת באך ההולנדית, סינפוניה נורדֶ'רן הבריטית, תזמורת "עידן הנאורות" הלונדונית, הסימפוניות של ברמינגהם ובורנמות', הקאמרית האוסטרלית, התזמורת הסקוטית הלאומית המלכותית, קונסרט דאנידין הסקוטי ועוד.

עם הקאמרטה הופיע לפני כשנתיים בבריאת העולם של היידן.

תומס הובס, יליד אֶקְסֶטֶר שבאנגליה, החל את חינוכו המוסיקלי כנגן חצוצרה. בגיל 16 הצטרף למקהלת הקתדרלה בעירו, ולאחר מכן נטל שיעורי זמרה אצל הטנור הלירי איאן פרטרידג'. הוא השלים את לימודיו בשירה אמנותית בקולג' המלכותי למוסיקה בלונדון ובאקדמיה המלכותית למוסיקה בלונדון והופיע בקונצרטים של האגודה הפילהרמונית המלכותית, האופרה הקלאסית הלונדונית והאקדמיה שליד פסטיבל אקס'אן-פרובנס בצרפת.

היום הובס מרבה להופיע ביצירות רנסנסיות ובארוקיות, אך גם בקלאסיות, רומנטיות ובנות זמננו. בין תפקידיו האופראיים: טלמכוס בשוֹבו של אוליסס מאת מונטוורדי, אפולו באורפאו של מונטוורדי, אסיס באסיס וגלתיאה של הנדל, פֶרְנַדו בכך עושות כולן של מוצרט, רמירו בלה צ'ֶרְנֶטוֹלָה של רוסיני, הרוזן בהספר מסביליה מאת רוסיני והתפקיד הראשי באלברט הרינג של בריטן.

בין הופעותיו הקונצרטיות תפקידים רבים ביצירות באך, כגון האוונגליסט בשני הפסיונים, המיסה בסי מינור, המגניפיקט, אורטוריית העלייה למרומים ואורטוריית חג המולד, ותפקידים ביצירות הנדל: ישראל במצרים, יהושע ומשית. הוא שר את מחזור השירים בתהטוחן היפה של שוברט ואת מחזור השירים אופ' 39 של שומאן והיה בין מבצעי הרקוויאם של מוצרט והמיסה בדו מז'ור של בטהובן.

חושבים מוסיקה 4 | כל העולם במה

ניר כהן־שליט מנצח
עודד קוטלר מרצה
שקד בר סופרן

לפי שייקספיר, כולנו שחקנים על במת העולם. השחקן מבסס את מלאכתו על היכולת הכלל־אנושית להציג "פרסונה", אלא שבשחקן מצוי גם הכישרון להעביר לזולת, באמצעות שלל מסכותיו, חוויות רגשיות של דמויות רבות. **עודד קוטלר**, שחקן ובמאי, גילם עשרות תפקידים בתיאטרון, בקולנוע ובטלוויזיה, ביים מחזות קלאסיים ומודרניים, והתמסר לפיתוח המחזאות המקורית. לאחרונה הוציא אוטוביוגרפיה ושמה "ימים רבים לא יכסו".

יושמעו קטעים מן הסערה של לוק, גם הוא באצילים של לולי, ואלס מקופליה של דליב, הפתיחה ליליוס קיסר של הנדל, שירים מגברתי הנאוה, איש למנשה, שלמה המלך ושלמי הסנדלר, חתולים, נשקיני קייט ועוד.

תל אביב: מוזיאון תל אביב לאמנות, אולם אסיא

יום ו', 8.6.18 בשעה 11:00

ירושלים: תיאטרון ירושלים, אולם רבקה קראון

יום ו', 15.6.18 בשעה 11:00

אריה

אבנר בירון מנצח
חן רייס סופרן

הנדל / הקנטטה "רודן אכזר היא האהבה"
דקלה בניאל / לנעמי

וילה לובוס / באכיאנס ברזיליירס מס' 5
שוברט / סימפוניה מס' 6 בדו מז'ור

תל אביב: מוזיאון תל אביב לאמנות

יום ו', 25.5.18 בשעה 13:00

מוצ"ש, 26.5.18 בשעה 21:00

יום א', 27.5.18 בשעה 20:00

ירושלים: תיאטרון ירושלים

יום ב', 28.5.18 בשעה 20:30

כפר שמריהו: מרכז וייל

יום ד', 30.5.18 בשעה 20:30

סביון: בית התרבות

יום ה', 31.5.18 בשעה 20:30

זכרון יעקב: אלמא מרכז אמנויות

מוצ"ש, 2.6.18 בשעה 21:00

ערב עם יוליה פישר

אבנר בירון מנצח
יוליה פישר כנרת
תזמורת הקאמרה
הישראלית ירושלים

בתכנית

בטהובן / הפתיחה ל"יצורי פרומתיאוס"
מוצרט / סימפוניה מס' 40 בסול מינור
בטהובן / קונצ'רטו לכינור ברה מז'ור

מוזיאון תל אביב, אולם "אסיא"

מוצ"ש, 5.5.18 בשעה 21:00

כרטיסים בקופת התזמורת:

1-700-55-2000

ובאתר jcamerata.com

אופוס

הקאמרה הישראלית ירושלים
מנהל מוסיקלי: אבנר בירון

נון אלגרו, אנרגיקו / אלגרסו פֶּזֶנְטָה /
לנטו / ויואציסימו בריזו

המלחין עמנואל ואל, יליד אודסה, החל את לימודי המוסיקה בבית הספר לצעירים מחוננים ע"ש סְטוּלְיאַרְסְקִי באודסה, שבו צמחו גם דויד ואיגור אויסטרך ואלזבת גילס. את לימודיו הגבוהים בהרמוניה ובקומפוזיציה השלים בקונסרבטוריון הממלכתי למוסיקה ע"ש צ'ייקובסקי במוסקבה.

סוויטה לפסנתר הייתה יצירתו הראשונה של ואל, ובעקבותיה באו כמאה וארבעים יצירות: שלוש סימפוניות, שתי סינפונייטות, עשרות יצירות לפסנתר סולו: סוויטות, אינטרמצי, פרלודים, מחולות ובגטלות, וכן עשרות סוויטות וסונטות לכלי סולו, סוויטות וסונטות לכלים שונים בשילוב פסנתר, יצירות לקול ולפסנתר ולהרכבים קאמריים, יצירות למקהלה מעורבת ולמקהלת ילדים, שירי ילדים, ועוד.

עם עלותו ארצה, בשנת 1990, החל ואל למזג בגוף יצירתו תכנים בעלי צביון מקומי ולאומי: מחולות יס' תיכוניים לשלישיית פסנתר, שלישיית פסנתר יהודית, סוויטה יהודית לכלי קשת, סונטה יהודית לגיטרה, בלדה יהודית לשמיניית סקסופונים. אל ליטורגיה נוצרית, כגון **מיסה, סטאבאט מאטר ואווה מריה** שחיבר בברית המועצות נוספו קטעי מקהלה למילות טקסטים יהודיים, כגון **אם תחנה עלי מחנה ואלה ברכב**, וכן קטעי חזנות לקול ולפסנתר. עמנואל ואל זכה בשנת 2011 בפרס ראש הממשלה לקומפוזיטורים.

במקביל להלחנה, עסק בהוראת הרמוניה וקומפוזיציה בקונסרבטוריון הסדנה בירושלים ובאולפן הירושלמי למחול.

בישראל הושמעו יצירותיו של ואל בפסטיבל "צלילים במדבר" ברמת הנגב, במרכז פליציה בלומנטל בתל אביב ובהיברו יוניון קולג', בני ברית וקונסרבטוריון הסדנא בירושלים.

דבר המלחין על יצירתו

הסינפונייטה הזאת נולדה ב-1988, שנתיים לפני שעליתי ארצה. על פרסטרופיקה וגלסנוסט שמענו סביבנו בלי הרף, אבל ברית המועצות עדיין עמדה על עומדה. החלטתי ששם הסינפונייטה יהיה "הרוסית", כי רציתי לצייר בה את גורל העם הרוסי: תמיד דרמטי, לפעמים הרואי, ולעתים קרובות טראגי. גדלתי על ברכי המוסיקה הרוסית לסוגיה: העממית, הליטורגית והקלאסית, ואת האלמנטים האלה אפשר לחוש היטב ביצירה. שמות ארבעת פרקיה:

- אגדה
- שירה וריקוד במעגל
- אחווה - שלום לך עמי
- דרכים ונתיבות

שלוש הפרקים הראשונים מלווים אולי את שלוש תקופות החיים - ילדות, נעורים ובגרות - ואילו הפרק המסיים הוא מחשבת תכנון לעתיד ומשאלת תקווה.

פרק א', **אגדה**, מסומן "נון אלגרו, אנרגיקו", כלומר "לא עליז, אבל אנרגטי". לפרק אופי חגיגי, והוא מזכיר קצת את המוסיקה הרוסית הקדומה, ההרואית

והדרמטית, שנהגו לשלב ביצירותיהם נציגי המגמה "הלאומית" במוסיקה הרוסית, כגון בורודין ומוסורגסקי.

פרק ב', **שירה וריקוד במעגל**, הוא מעין רונדו הומוריסטי או סקרצו, המבוסס על המוסיקה הרוסית העממית. הצינון "אלגרו פֶּזֶנְטָה" מביע שמחה כבדת צעד, מעט שיכורה.

פרק ג', **אחווה**, הוא פרק לירי עד אֶלְגִי, ויש בו קריאה נרגשת להפסיק את המלחמות וההרג. בהיבט המוסיקלי יש בפרק הזה חיבור בין המוסיקה הליטורגית הרוסית לבין אידיומים בארוקיים.

פרק ד', **דרכים ונתיבות**, הוא הפרק הדרמטי ביותר. במרכזו המחשבה על עתידה של רוסיה ועל עתידו של העולם. נושא ילדותי שמח מתחיל את הפרק, המזכיר את ראשית הפינאלה של הסימפוניה השביעית של פרוקופייב. בהדרגה המוסיקה הופכת טראגית - זה ההווה שלנו - ובסיום נשמעת פנייה לאנושות להיות אנושית, ולא רק בחלום.

צרפתיות השם, ליצירה יש שורשים אנגליים. רמבו כתב את מקצת השירים בלונדון, והביטוי האנגלי Illuminations ציין בתקופת כתיבתם (1872-1875) את האיורים הצבעוניים שעיתרו לעתים קרובות ספרי בדיון, מדע ומסעות. התרגום "הארות" השתרש כבר בעברית, אך ייתכן כי מתאים ממנו התרגום "איורים", שכן רמבו ראה את הטקסטים כ"רישומי צבע" מילוליים, המתארים רגעי חיים.

סוריאליזם השירים והפסיכודליות שלהם (יש האומרים שבהשפעת סמי הזיה) היווה אלמנט משיכה לבריטן. תהליך ההלחנה החל במחוז סאפוק, והושלם בארצות הברית. היה זה ראשון מחזורי השירים של בריטן שזכו לפופולאריות, והוא גולת הכותרת של יצירתו המוקדמת. במחזור יש אסופה מגוונת של דינמיקות והלכידות, ומתקיים בו שיח מרתק בין המילים למנגינה ולהרמוניות, ובין הקול לבין כלי הקשת. (ראו התרגומים וההערות בעמודים הבאים).

בריטן הלחין את המחזור לסופרן ולתזמורת כלי קשת, והקדיש אותו לזמרת סופי ויס (Wyss). אך שנתיים אחרי הבכורה שיכתב אותו בעבור קול הטנור של אהובו פיטר פירס. בשנת 2013 הגישה הקאמרה את גרסת הסופרן, מפי הבריטית שרה פוקס, והיום הגיע תור גרסת הטנור, תומס הובס.

רומנטיות והמינימליזם, ופחות אל עבר האיטונליות האוונגרדית.

ב-1940, בעידודו של המנצח סרגיי קוסביצקי, החל בריטן להתרכז בסוגת האופרה: הוא הלחין תשע אופרות, ולשם העלאתן יסד להקה ושמה "קבוצת האופרה האנגלית", שבנוסף לאופרות של בריטן הציגה גם אופרות קאמריות אנגליות אחרות, כגון "אופרת הקבצנים" של פֶּפוּש וגי (הבסיס ל"אופרה בגרוש" של וייל וברכט) ו"דידו ואינאס" של הנרי פרסל. ב-1948 ייסד בריטן עם חברו לחיים, הטנור פיטר פירס, ועם המפיק אריק קרוזייה פסטיבל מוסיקה באולדֶּבֹּרוֹ, עיירת הולדתו. הפסטיבל קנה לו יוקרה בינלאומית, ומעלה עד היום אופרות של בריטן ועוד יצירות, ומגיש חינוך מוסיקלי לצעירים.

את המחזור **ההארות** (Les Illuminations) הלחין בריטן בשנת 1939, משנפל לידיו טקסטים סתומים למדי מאת המשורר הצרפתי ארתור רֶמְבו, ממבשרי הסימבוליזם-סוריאליזם. מעניין שלמרות

תרועה - מאסטוזו / ערים - אלגרו / אמירה - לנטו / קדמוניות - אלגרו / מלכות - אלגרו / נוף ים - אלגרו / נגינת ביניים - מודרטו / יצור מרהיב - לנטו / מצעד - אלה מְרָצָה / פרידה - לרגו

בנג'מין בריטן, ראשון המלחינים הבריטיים שיצירתו זיכתה אותו בתואר "לורד לימי חייו",* היה בלא ספק אחד המלחינים המוערכים של המאה העשרים. הוא היה ילד פלא, ואמו האמינה כי יהיה הב' הרביעי אחרי באך, בטובין וברהמס. לגבי הבריטים צדקה: בריטן זכה לאהדה ארוכת שנים בקרב בני עמו, ואחרי שהלחין את האופרה "פיטר גריימס" ביוני 1945, אף זכה למוניטין בינלאומי. בקריירת ההלחנה שילב בריטן גם ניצוח וגם פסנתרנות.

עיקר פרסומו של בריטן בא לו בזכות הלחנותיו לקול: האופרות, השירים ויצירותיו למקהלה. עם זה יצר גם מוסיקה תזמורתית וקאמרית, והרבה להלחין לבני נוער. רבות מיצירותיו מושמעות תדיר, ביניהן "המדריך לתזמורת לבני הנעורים", "רקוויאם המלחמה", "הגיגת מזמורי חג המולד" והאופרות "פיטר גריימס", "בילי באד", "חלום ליל קיץ" ו"טבעת החנק".

את מלאכת ההלחנה החל בריטן בהיותו בן חמש, ובתקופה ההיא הפנים כל תו של באך, בטובין וברהמס. עשר שנים אחר כך החל ללמוד אצל פרנק ברידג', מלחין מתקדם וקוסמופוליטי, וזה קירבו אל יצירות דביסי וראוול, שנברג וברג, סטרווינסקי ושוסטקוביץ'. חוקרי מוסיקה רואים בבריטן "שמרן מתקדם", שנטה יותר אל עבר הניאור

*מדובר בתואר שאיננו נורש ושאי אפשר להורישו, אלא הוא ניתן לאדם בעבור "מפעל חיים".

ההארות (או: האירורים)

שירים בפרוזה או בחרוז חופשי שחיבר ארתור רמבו
בין 1872 ל-1875 ושהלחין בנג'מין בריטן ב-1939
עברית: ד"ר אבנר בהט ובני הנדל; ההערות: בני הנדל

1. תרועה

לי לבדי המפתח למצעד פראי זה.

שלוש פעמים מופיע משפט זה (מעין מוטו היצירה) במחזור:
כאן הוא מושר בפורטיסימו, בפרק 6 בפיאניסימו, ובמקומו
המקורי, בסוף פרק 8 - שוב בפורטיסימו. בריטן, בעקבות רמבו,
התכוון לרמוז כי רק האמן, המביט בעולם בריכוז ובריחוק,
עשוי לתת משמעות מסוגנת ל"מצעד הפראי", שהוא החיים.

2. ערים

אלה ערים! זהו עם שלמענו התרוממו רכסים אלה - הרי אלגני*
והרי הלבנון הלומי החלום! בקתות רועים של בדלח ועץ נעות על
מסלות וגלגלות לא נראות. לעות עתיקים של הרי געש, מקפי
סלעי ענק ודקלי נחשת, שואגים בנעם בלהבות...

תהלוכות פיות חלום בגלימות פוך ענבריות עולות מן הנקיקים.
ממעל, צבאים יונקים משדי הלבנה, רגליהם טובלים באשדים
ובאטידים. כהנות בכחוס פרבריות מיבבות, והלבנה בוהקת ונאנקת.

ונוס באה אל מערות נפחים וזזרים. צריחי פעמונים מתאגדים
לזמר את רעיוני העמים. מטירות עשויות עצמות בוקעת מוסיקה
בלתי מקרת. גרעין הסערות קורס...

הפראים מחוללים בלי הפסק את מחול הלילה. אלו זרועות
מיטיבות, איזו שעת חסד ישיבו לי את המחוז שממנו באות
תנומותי ותנועותי הזעירות?

*רכס הרים בארה"ב.

ILLUMINATIONS

Poèmes en prose ou en vers libres composés
par Arthur Rimbaud entre 1872 et 1875
et mis en musique par Benjamin Britten en 1939

1. Fanfare

J'ai seul la clef de cette parade sauvage.

2. Villes

Ce sont des villes! C'est un peuple pour qui se sont montés
ces Alleghenies et ces Libans de rêve! Des chalets de cristal
et de bois se meuvent sur des rails et des poulies invisibles.
Les vieux cratères ceints de colosses et de palmiers de
cuivre rugissent mélodieusement dans les feux...

Des cortèges de Mabs en robes rousses, opalines, montent
des ravines. Là-haut, les pieds dans la cascade et les ronces,
les cerfs tettent Diane. Les Bacchantes des banlieues
sanglotent et la lune brûle et hurle.

Vénus entre dans les cavernes des forgerons et des ermites.
Des groupes de beffrois chantent les idées des peuples. Des
châteaux bâtis en os sort la musique inconnue... Le paradis
des orages s'effondre...

Les sauvages dansent sans cesse la fête de la nuit. Quels
bons bras, quelle belle heure me rendront cette région d'où
viennent mes sommeils et mes moindres mouvements?

בריטן כתב לסופי ויס, הסופרן שביצעה את המחזור לראשונה:
"נדמה לי שהשיר נכתב בלונדון, והוא רישום נאה של חיי כרך
כאוטיים. אני רוצה שתשירי את זה בנימה מתכתית ותקיפה,
ועל הקריאה 'אלה הערים!' להישמע סרקסטית למדי".

3א. אמירה

מתחתי מיתרים מצריח לצריח, מקלעות פרחים מחלון לחלון;
שרשרות זהב מכוכב לכוכב, ואני רוקד.

הפרק מסומן "לאט ואקסטאטי", ובפני הזמר יש אתגר לשיר
בפיאניסימו צלילים מאוד גבוהים בליווי הרמוני בכלי הקשת.

3ב. קדמוניות

הו, בן נאה של פאן! במצחך העטור פרחים וגרגרים נעות עיניך -
כדורים יקרים. כתמי משקע יין חומים בשקערווריות של לחייך.
ניבך זוהרים. חזך כקתרוס שדנדוניו משיטים בין זרועותיך. לבך
פועם בבטן שבו האנדרוגינוס נם. שוטט נא בלילה, הניע מעדנות
יך זו, יך זו, רגל שמאל זו.

הפרקים "אמירה" ו"קדמוניות" מושרים ברצף. את המנגינה
הלירית והחיננית, המורכבת ברובה מצלילי האקורד המז'ורי,
משמיעים הזמר וכינור סולו.

4. מלכות

בקר נאה אחד, בקרב עם עדין להפליא, גבר ואשה מרשימים עמדו
וקראו בקול בככר העיר. הוא קרא: "ידידי, אני רוצה כי זו תהיה
מלכתכם". "אני רוצה להיות מלכה!" הצטחקה היא ורעדה. הוא דבר
אל ידידיו על אודות התגלות, על מבחן שהכרע. הם נשענו זה על
זה, מתעלפים.

ואכן, הם היו מלכים למשך בקר שלם, בהתנוסס קשויטי ארגמן
על גגות הבתים, ולמשך אחרצהרים שלם, ובו צעדו אל עבר
גנות הדקלים.

הנימה כאן משתנה מקצה לקצה. בריטן כתב: "הפרק פומפוזי
וסאטירי. הרעיון המרכזי הוא, כי בנסיבות המתאימות עלול
כל אדם לראות עצמו כמלך או כאלוהים".

3a. Phrase

J'ai tendu des cordes de clocher à clocher; des guirlandes
de fenêtre à fenêtre; des chaînes d'or d'étoile à étoile,
et je danse.

3b. Antique

Gracieux fils de Pan! Autour de ton front couronné de
fleurettes et de baies, tes yeux, des boules précieuses,
remuent. Tachées de lies brunes, tes joues se creusent.
Tes crocs luisent. Ta poitrine ressemble à une cithare, des
tintements circulent dans tes bras blonds. Ton cœur bat
dans ce ventre où dort le double sexe. Promène-toi la nuit,
en mouvant doucement cette cuisse, cette seconde cuisse
et cette jambe de gauche.

4. Royauté

Un beau matin, chez un peuple fort doux, un homme et
une femme superbes criaient sur la place publique: "Mes
amis, je veux qu'elle soit reine!" "Je veux être reine!" Elle
riait et tremblait. Il parlait aux amis de révélation, d'épreuve
terminée. Ils se pâmaient l'un contre l'autre.

En effet ils furent rois toute une matinée où les tentures
carminées se relevèrent sur les maisons, et toute l'après-
midi, où ils s'avancèrent du côté des jardins de palmes.

5. נוף ים

מְרַכְבוֹת הַכֶּסֶף וְהַנְּחָשׁוֹת,
חֲרִטוּמֵי הַפֶּלֶד וְהַכֶּסֶף,
מִקְצִיפִים אֶת הַקֶּצֶף,
מְגַלִּים אֶת שְׂרָשֵׁי הַחוּחִים.
זְרָמֵי אֲדָמַת הַבּוֹר
וְתַלְמֵי הַשֶּׁפֶל הָאֲדִירִים
חוֹמְקִים וּמְתַעֲגָלִים מְזַרְחָה,
אֶל עֵבֶר גְּזַעֵי הַיַּעַר,
אֶל עֵבֶר עֲמוּדֵי הַמַּזְחָה,
אֲשֶׁר קָצְהוּ מוּצָף מְעֻבְבוֹלוֹת שֶׁל אוֹר.

המוסיקה מדמה כאן את רחש הים והמשברים - בצלילים המודגשים, בסולמות העולים והיורדים מהר בפי הזמר ובליוי התזמורתי הסוער.

6. נגינת ביניים

לי לבדי המפתח למצעד פראי זה.

זה המקום שהזמר שר את המוטו לאט (מודרטו), לצלילי ליווי חולמני ומהורהר של כלי הקשת.

7. יצור מרהיב

אֶל מוֹל הַשֶּׁלֶג - יְצוּר מְרָהִיב, תְּמִיר. שְׂרִיקוֹת מוֹת וּמַעְגְלֵי מוּסִיקָה
עֲמוּמָה מַעְלִים, מְגַדְלִים וּמְרַעֲדִים כְּרוּחַ רְפָאִים גּוֹף זֶה, הַנֶּעֱרָךְ.
פְּצָעֵי אֲרָגְמָן וּשְׁחָר צְצִים בְּבִשְׂרוֹ הַמְרָהִיב. צְבָעֵי הַחַיִּים הָאֲמַתִּיִּים
מְקַדִּירִים, מְרַקְדִים וּמְפַזְזִים בְּחֶצֶר סְבִיב הָרוּחַ.

רְטוּטִים עוֹלִים וְרוֹטְנִים, וְנִיחוּחַם הַמִּתְפַּרֵּעַ נִטְעָן בְּשְׂרִיקוֹת הַמּוֹת
וּבְמוּסִיקוֹת הַצּוֹרְמוֹת שֶׁהַעוֹלָם, רְחוֹק מְאֹחֲרִינוּ, מְשַׁלֵּיךְ עַל אִם זוֹ
שֶׁל יָפִי. הִיא נְסוּגָה, הִיא מְתַגְבְּהֶת. הוּא עֲצָמוֹתֵינוּ שָׁבוּ לְלְבוֹשׁ גּוֹף
אוֹהֵב חֶדֶשׁ.

5. Marine

Les chars d'argent et de cuivre,
Les proues d'acier et d'argent,
Battent l'écume,
Soulèvent les souches des ronces.
Les courants de la lande,
Et les ornières immenses du reflux,
Filent circulairement vers l'est,
Vers les piliers de la forêt,
Vers les fûts de la jetée,
Dont l'angle est heurté par des tourbillons de lumière.

6. Interlude

J'ai seul la clef de cette parade sauvage.

7. Being Beauteous

Devant une neige un Être de Beauté de haute taille. Des sifflements de morts et des cercles de musique sourde font monter, s'élargir et trembler comme un spectre ce corps adoré: des blessures écarlates et noires éclatent dans les chairs superbes. Les couleurs propres de la vie se foncent, dansent, et se dégagent autour de la Vision, sur le chantier.

Et les frissons s'élèvent et grondent, et la saveur forcenée de ces effets se chargeant avec les sifflements mortels et les rauques musiques que le monde, loin derrière nous, lance sur notre mère de beauté. Elle recule, elle se dresse. Oh! nos os sont revêtus d'un nouveau corps amoureux.

הוי, פני האפר, מגן הרעמה, זרועות הבדלח! התותח שעליו עלי
להשליך גופי מבעד לסבך האילנות וקלילות האויר!

זוהי הצהרת אהבה לפיטר פירס, אהובו של בריטן, והפרק
מוקדש לו. האריה האופראית מלווה בפעימות מז'וריות של
כלי הקשת, והפרימות המחוספסות המזדמנות מסמלות את
הצללים המלווים את האידיליה.

8. מצעד

קנדסים חסונים, מצחיקים! רבים מהם נצלו את עולמותיכם - בלי
מצוקות ומבלי להחפז להפעיל את שכלם הטוב והפרת מצפוניכם.
אלו גברים בשלים! עינים הלומות כלילי קיץ, אדמות שחרות,
תלת צבעוניות, פלדתיות, נקדות בכוכבי זהב. פרצופים מעוותים
כעופרת, חורים, מצתים. צרידותם ההוללת! מצעד אכזר זה של
סחבות! יש בהם כמה צעירים...

הו, גן עדן אלים של עוית קוצפת! סינים, הוטנטוטאים, צוענים,
פתאים, צבועים, בני מולך, חסרי בינה קשישים, רוזנים, שדים
מבשרי רע. הם ממזגים תכסיסים עממיים, אמהיים עם תנוחות
וחביביות חתיות. הם מפרשים מחזות חדשים ושירי "ילדות
טובות". רבייהטוטנים הם, ומשנים מקום ואנשים באמצעות
קומדיה מגנטית... לי לבדי המפתח למצעד פראי זה.

"מצעד" חוזר לנימה הסוערת של "ערים". בריטן כתב לסופי
ויס, הסופרן: "מן הפרק 'מצעד' תיהני, כי הוא תמונת העולם
התחתון. יש להשמיעו בנימה מטילת אימה, מרושעת, מלוכלכת
(סליחה!) וממש נואשת".

9. פרידה

ראינו די. המראות נבחנו מכל הבטיקה. שמענו די. המלות ערים,
עם ערב ולאור השמש ותמיד. הכרנו די. תחנות החיים. הו, המלות,
הו מראות! נפרדים בחבות חדשות וברעש חדש!

האקורדים החוזרים והקווים המלודיים הרחבים של "יצור
מרהיב" חוזרים כאן בטמפו "לרגו מסטו" (אטי ונוגה), מלא
כאב ונוסטלגיה. ה"מצעד" חלף, ואף כי הטקסט מביח "חיבות
חדשות ורעש חדש", המחזור מסתיים בכאב ובהשלמה.

O la face cendrée, l'écusson de crin, les bras de cristal!
Le canon sur lequel je dois m'abattre à travers la mêlée
des arbres et de l'air léger!

8. Parade

Des drôles très solides. Plusieurs ont exploité vos mondes.
Sans besoins, et peu pressés de mettre en œuvre leurs
brillantes facultés et leur expérience de vos consciences.
Quels hommes mûrs! Des yeux hébétés à la façon de
la nuit d'été, rouges et noirs, tricolorés, d'acier piqué
d'étoiles d'or; des facies déformés, plombés, blémis,
incendiés; des enrouements folâtres! La démarche cruelle
des oripeaux! Il y a quelques jeunes...

O le plus violent Paradis de la grimace enragée!...
Chinois, Hottentots, bohémiens, niais, hyènes, Molochs,
vieilles démenes, démons sinistres, ils mêlent les tours
populaires, maternels, avec les poses et les tendresses
bestiales. Ils interpréteraient des pièces nouvelles
et des chansons "bonnes filles." Maîtres jongleurs, ils
transforment le lieu et les personnes et usent de la
comédie magnétique... J'ai seul la clef de cette
parade sauvage.

9. Départ

Assez vu. La vision s'est rencontrée à tous les airs.
Assez eu. Rumeurs de villes, le soir, et au soleil, et
toujours. Assez connu. Les arrêts de la vie. O Rumeurs et
Visions! Départ dans l'affections et le bruit neufs!

לא תמיד יש בידינו ודאות הרמטית באשר לזהותם של יוצרי יצירת מופת. חוקרי הציור הרימו זה כבר ידיים באשר לווידוא סופי של אבהות רמברנדט על כל הציורים המיוחסים לו.

בתחום המוסיקה, מפורסמת אי הוודאות המביכה באשר ל"סימפוניית הצעצועים", כידוע יצירתו של... לאופולד מוצרט. ובכן, אַל בחופזה: אחרי שנים שהיצירה יוחסה ליוזף היידן או גם לאחיו מיכאל, "התברר" כי המלחין "האמיתי" הוא מוצרט האב, עד אשר, לא מכבר, הגיע אל "ראש מצעד האבות האמיתיים" נזיר בנדיקטיני, אדמונד אַנגֶר שמו.

וכך קרה גם ביצירה דהיום. לאורך שנה התנוססה בפרסומינו ההבטחה כי היום תנוגן הקנטטה "נפשי תגדל ותהלל" מאת מיודענו י.ס. באך, והיום נוספה בכותרת לצד שמו של באך עוד שם עלום, שמו של ג.מ. הופמן.

ובכן, כך הדבר: לפני - על פי עדותו של מסמך חלקי ושאף אבד בינתיים - נחשבה הקנטטה לפרי עטו של אותו הופמן, אך במאה ה-19 הועבר הייחוס אל קורפוס באך, ושם אף זכתה היצירה למספר רי"ב. אלא שבעת האחרונה החליט המחקר המוסיקולוגי להפקיעה (כנראה) מידי המלחין המפורסם ולהשיבה (אולי) למלחין האנונימי. בזה אינה עומדת לבדה: מורשת באך נאלצה להיפרד בזמן זה או אחר מעוד כמה יצירות, ברובן קנטטות, לטובת קולאז, טְלֶמֶן והופמן.

ומי היה גאורג מלכיוור הופמן? בן זמנם של טלמן, הנדל ובאך, מלחין שהחל את דרכו כנער מקהלה וכנגן עוגב בדרזדן. בשנת 1702 נסע ללמוד משפטים בלייפציג, ושם הצטרף ל"קולגיום מוזיקום" שחידש באותה שנה גאורג פרידריך טלמן.

כשעזב טלמן את לייפציג, החליף אותו הופמן הן כעוגבן של ה"כנסייה החדשה" והן כמנהל הקולגיום. יש עדויות כי העלה את הקולגיום (שלימים ינהל באך) לגבהים מקצועיים וכמותיים (50-60 נגנים!), וכך עד למותו בטרם עת. באשכבתו רבת המשתתפים בלייפציג תיאר אותו המספיד כ"מלחין מפורסם". למרבה הצער, מעט מיצירותיו שרדו, ובאופן פרדוקסלי, אולי נעשה לו חסד בכך ששלוש מיצירותיו* יוחסו במשך השנים לבאך, וצורפו על כן אל רפרטואר התזמורות.

הקנטטה הולחנה לכבוד "חג הביקור" הנוצרי, המציין את התארחותה של מרים אַם ישו אצל בת דודתה אלישבע, אַם יוחנן המטביל. ב"חג הביקור" הכומר קורא פסוקים מן "הבשורה על פי לוקאס" א' 39-56: "וְתִקְּם מְרִים בְּיָמִים הֵּם וְתִמְהַר לָלֶכֶת הִהָרָה אֶל עִיר יְהוּדָה, וְתָבֵא בֵּית זְכַרְיָה וְתִבְרָךְ אֶת אֱלִישֶׁבַע, וְיְהִי כִשְׁמַע אֱלִישֶׁבַע אֶת בְּרִכַּת מְרִים... וְתִקְרָא בְּקוֹל גְּדוֹל וְתֹאמַר 'בְּרוּכָה אַתְּ בְּנָשִׁים וְבָרוּךְ פְּרִי בִטְנֶךָ'". אחרי קריאת פסוקי הפרוזה יאה להשמיע מוסיקה, למשל מגניפיקט, שהוא כידוע קומפוזיציה של תפילת הוודיה של מרים בגרסתה הלטינית. בכנסייה הלוותרנית - כגון במקרה שלפנינו - הועדף טקסט הוודיה בשפה הגרמנית, כדי

שהקהל ייטיב להבין. אפשר אפוא לומר, שזהו מעין מגניפיקט גרמני.

לא רק מן הברית החדשה קוראים ב"חג הביקור", כי אם גם מן הברית הישנה, פסוקים 1-5 מישעיהו י"א: "וַיֵּצֵא חֹטֵר מִגַּזַּע יֶשׁוּעַ וַיִּנְצֹר מִשָּׂרְשָׁיו יִפְרָה". ניתן לשער, כי קריאה זו נועדה לתת אישוש "יהודי" להיות ישוע משיח ישראל. והנה בהאזנה ליצירה, נראה כאילו פסוק זה מקבל ביטוי גם במוסיקה, יהא יוצר הקנטטה אשר יהא: באקדמה המוסיקלית פורח לו מעין חוטר דק, אַב רענן, בנגינת האבוב. זוהי מנגינה מסולסלת מלאת רגש ותקווה; כעבור שלוש תיבות החליל מצטרף בציורו של הנצר הדק, ואז, כעבור ארבע תיבות, הכינור מוסיף סלסוליו לתפירתו, עד אשר פותח הטנור את פיו ומביע את מילות האריה הראשונה.

הקנטטה מחולקת לחמישה חלקים: **אריה רציטיטיב אריה רציטיטיב אריה**. גם חלוקה נוספת יש בה, לשני חלקים: אריות הקצוות מכאן, ופרקי התווך מכאן. אריות הקצה, והן בלבד, מלוות באנסמבל כולו, ואילו שלושת האיריים האמצעיים, **רציטיטיב אריה רציטיטיב**, מלווים רק בקונטינואו. באריות הקצה הושמו שני קטעים עתירי מליסמות בפי הטנור, להדגיש שתי מילות צומת: "צוהל" (erfreut) במילות האריה הראשונה, ו"נצחיים" (währet) באריה האחרונה.

*הקנטטה "צלצל שעון שעה ברוכה" (רי"ב 53), "מגניפיקט קטן" (נספח לרי"ב מס' 21) והקנטטה שלפנינו.

נפשי תגדל ותהלל

קנטטה לרגל חג הביקור של מרים הבתולה
המשורר בלתי ידוע. עברית: בני הנדל

אריה

נפשי תגדל ותהלל את אלי, אשבח חסדו במלא פי,
רוחי בו תמיד תגל, וכל נים בי יקרא "הוא ישעיו"
לבי מה ישמח בו באל, כי מושיע הוא לי וגואל.

רציטיביב

בשעה שמביט אני בי ובחיי,
שפתי נפקחות ואומרות הנה זאת:
"אלי, כמה שפע הרעפת עלי!"
לא יוכל אדם להביע טובך,
גם לו יש בפיו אלפי לשונות.
מה שלמה אמיתך!
מה גדולה חבתך!
נשירה בקול שבחך וכבודך.

אריה

האל מושבו במרומים, ומביט הוא עלי נחותים.
נכון, אני נראה בעיני החלד כיצור נקלה,
אך מעמדי נשגב ורם, כי האל לא ישכח אותי.

רציטיביב

הוי, מה גדולות ונצורות ראות עיני בכל,
אלה מתנות הכל-יכל, ועל כן ארים לו תרומות!
עושה הוא כל זאת בכוחו, הנפרש כמרחב הרקיעים,
ועומדים לפניו לברכו מלאכים ושרפים נכנעים.
גם גוף, גם חיים נתן לי, גם חלקי בעולם הבא,
וכל זאת העניק בחבה ובחסד טהור, אצילי.

אריה

טובך, חמלתך נצחיים
לדור-דור ועדי-עד.
טובך הרב לנו נועד,
לעבדיך הכנועים.

MEINE SEELE RÜHMT UND PREIST

Cantata for the visitation of the Blessed Virgin Mary

Text by unknown poet

Arie

Meine Seele rühmt und preist Gottes Huld und reiche Güte,
Und mein Geist, Herz und Sinn und ganz Gemüte
Ist in meinem Gott erfreut, der mein Heil und Helfer heißt.

Rezitativ

Denn seh ich mich und auch mein Leben an,
So muß mein Mund in diese Worte brechen:
"Gott, Gott! was hast du doch an mir getan!"
Es ist mit tausend Zungen
Nicht einmal auszusprechen.
Wie gut du bist, wie freundlich deine Treu,
Wie reich dein Liebe sei!
So sei dir denn Lob, Ehr und Preis gesungen.

Arie

Gott hat sich hoch gesetzt, und sieht auf das, was niedrig ist.
Gesetzt, daß mich die Welt gering und elend hält,
Doch bin ich hoch geschätzt, weil Gott mich nicht vergißt.

Rezitativ

O was für große Dinge treff ich an allen Orten an,
Die Gott an mir getan, wofür ich mich mein Herz zum Opfer bringe!
Er tut es, dessen Macht den Himmel kann umschranken,
An dessen Namen Pracht die Seraphim in Demut nur gedenken.
Er hat mir Leib und Leben, er hat mir auch das Recht zur Seligkeit,
Und was mich hier und dort erfreut, aus lauter Huld gegeben.

Arie

Deine Güte, dein Erbarmen
Wahret, Gott, zu aller Zeit.
Du erzeigst Barmherzigkeit
Denen dir ergeben Armen.

אדג'ו מולטו / לרגטו / סקרצו אלגרו / אלגרו מולטו

הפרופ' בארי קופר, בטהובניסט בריטי מובהק, כתב על סימפוניה זו כך: "בשעת בכורתה, הייתה הסימפוניה השנייה של בטהובן הסימפוניה הגדולה ביותר ששמע העולם עד אז". והמנצח כריסטוף אשנבך ראה בה הבקעה וחיידוש לעומת יצירות היידן ומוצרט, ואפילו הטרמה ליצירות שוברט, שאך נולד ארבע שנים לפני הולדת ה"השנייה".

בטהובן ניסה לכתוב סימפוניה כבר בעיר הולדתו בון, בשנות העשרה לחייו, אך בלי הצלחה יתרה. ניסיון נוסף עשה בווינה, בשלהי המאה השמונה-עשרה, ואף זה לא צלח, אם כי כמה רעיונות עשו את דרכם לסימפוניה הראשונה, שבכורתה הייתה בשנת 1800.

כבר באותה השנה החל בטהובן לרשום סקיצות לסימפוניה שנייה, אך את עיקר העבודה עשה ב-1802, בהייליגנשטדט, שם חווה לראשונה את הזמזומים באוזניים ואת הירידה בכושר השמיעה, שהניעוהו לכתוב (ולא לשלוח) לאֶחיו את מכתב ההתאבדות המוכר כ"צוואת הייליגנשטדט": "איזו השפלה חשתי, כאשר מי שעמד לידי שמע חליל במרחקים, ואני לא שמעתי דבר, או מישהו שמע שירת רועה ואני לא כלום. מקרים כאלה הביאוני אל סף הייאוש, עד כי לא הייתי רחוק משלוח יד בנפשי. רק האמנות הגנה עליי. לא יכולתי להביא את עצמי לידי אובדן בטרם אצור מה שנועדת ליצור".

לאור ידיעותינו אלה, מפתיע לפגוש את החינניות העצומה ואת ההומור המענג של הסימפוניה השנייה. הקטור ברליוז, מעריץ גדול של בטהובן, שילווה אותנו לאורך המאמר בהתייחסויותיו, אמר עליה: "היא מחייכת לכל אורכה", ועוד אמר: "בסימפוניה הזאת הכול אצילי, מלא אנרגיה, גאה." הנה דוגמה המוכיחה שוב, למי שעדיין זקוק להוכחות, כי את הממשק בין התרחשויות חייו של יוצר לבין תוכן יצירותיו לא קל לנבא. בשומענו את הסימפוניה הזאת - וגם את השמינית - עולה בנו המחשבה כי אולי דווקא בעתות משבר חיפש בטהובן מפלט ביצירות "אופטימיות".

הפרק הראשון בנוי משני חלקים, שעליהם אומר ברליוז: "הפתיחה - אדג'ו מולטו -

היא יצירת מופת. פסקאות יפהפיות משתרשרות זו אחרי זו - בהתפתחות סדורה אך בהפתעות מתמידות. הנושא המנוגן בפתיחה (ברליוז קורא לו "שיר") מלא הדר, אך גם עתיר רגש, ותזמור עשיר ומגוון. ואז **האלגרו קון בריו** מצטרף, מרהיב ביופיו". המנצח אשנבך בוחר לציין את ריבוי ה-sforzandi (ההדגשים הפתאומיים) שיש בפרק הזה, כמו גם באחרון, יותר מבכל שמונה הסימפוניות האחרות של המלחין.

הפרק השני, לרגטו, הוא אחד הפרקים הסימפוניים השקטים הארוכים ביותר ברפרטואר המוסיקה. יש בו יסודות עממיים פסטוראליים, כמו אח"כ ב"שישית", מנגינת אבוב מלודית ומחול-עם אוסטרי יפה. אם רוצים למצוא בפרק הזה עדות לדיכאונו של בטהובן, אפשר, בשל כמה נגיעות מלנכוליות.

את **הפרק השלישי** בחר בטהובן לעצב לא כמינואט כמקובל, אלא כ**סקרצו אלגרו** (מילולית: "בדיחה שמחה"), והוא מנוגד בכול לפרק השני. הוא עליז, משתובב, ומלא מהתלות. "איזו שנינות!" מתפעם ברליוז, "אלו הברקות! הכלים מתווכחים על פרגמנטים של נושא שאף אחד מהם אינו משלים! אלפי ניואנסים צבעוניים מתחלפים, כמו השדונים השובבים והפיות היפות של אוֹפֶרוֹן, מלך הרוחות".

את **הפרק הרביעי**, המסיים, **אלגרו מולטו**, ברליוז מכנה "גאוני", והוא מוסיף: "הוא בעצם סקרצו שני במשקל זוגי ובעליצותו יש פיקנטיות רבה".

הקהל שמילא את האולם על רגליו והריע לתזמורת ארוכות. הקאמרטה התקבלה בהתלהבות גם בשלושת הקונצרטים האחרים שנערכו במסגרת הפסטיבל, בערים שונות. הקונצרט בוורשה הועבר בשידור ישיר ברדיו הממלכתי, ושמחנו לקבל תגובות חמות ממנויינו שהאזינו לו.

שהזמינה את הקאמרטה בניצוחו של אבנר בירון להשתתף בו. הקאמרטה הופיעה לצדם של אמנים כגון הפסנתרן כריסטיאן צימרמן והכנרת אן־סופי מוֹטֶר. נשיא פולין בחר לכבד קונצרט זה בנוכחותו, כנראה גם כמחווה לנוכח המתיחות הפוליטית של התקופה האחרונה. בסיום הקונצרט קם

הקאמרטה שבה לא מכבר מסויר קונצרטים בפולין. להצלחה מרשימה במיוחד זכה קונצרט חגיגי, שנערך באולם הפילהרמוניה בוורשה, במסגרת פסטיבל בשהובן ה-22. זהו אחד הפסטיבלים היוקרתיים ביותר באירופה, ביוזמתה ובניהולה של הגב' אֶלְזֶבֶטָה פֶּנְדֶרְצֶקָה,

Symphony

Symphony

Avner Biron conductor
Thomas Hobbs tenor (UK)

Emanuel Vahl (1938)
Sinfonietta no. 1 (Russian)
for strings op. 53

Benjamin Britten (1913-1976)
Les Illuminations for tenor and string
orchestra op. 18

Intermission

Johann Sebastian Bach? (1685-1750) /
Georg Melchior Hoffmann? (1679-1715)
Cantata "Meine Seele rühmt und preist"

Ludwig van Beethoven (1670-1727)
Symphony no. 2 op. 36 in D Major

34
2017
2018

Jerusalem / Jerusalem Theater

Tuesday, April 24 2018 at 20:00

Savyon / Cultural Center

Thursday, April 26 2018 at 20:30

Tel Aviv / Tel Aviv Museum of Art

Friday, April 27 2018 at 13:00

Saturday, April 28 2018 at 21:00

Sunday, April 29 2018 at 20:00

Program notes: **Benny Hendel** Design: **Hagit Maimon**

The Israel Camerata Jerusalem

Music Director and Founder: **Avner Biron**

The musicians

*principal player **assistant principal

1st Violin

Matan Dagan*
Natasha Sher*
Carmela Leiman**
Denice Djerassi
Yuki Ishizaka
Sophia Kirsanova
Roman Yusupov

2nd Violin

Hadas Fabrikant*
Eduard Reznik*
Arnold Kobiliansky
Michael Kontsevich
Keren Shoshani
Omri Tzach

Viola

Michael Plaskov*
Doron Alperin
Boris Rimmer
Eduard Shubaev

Cello

Marina Katz*
Zvi Orleansky*
Alexander Sinelnikov**
Esther Valladares

Bass

Dmitri Rozenzweig*
Shai Pekar

Flute

Esti Rofé*

Oboe

Muki Zohar*
Ori Meiraz

Bassoon

Mauricio Paez*
Kristijonas Grigas

French Horn

Alon Reuven*
Ruth Varon

Timpani

Karen Phenpimon-Zehavi*

Guest musicians: Michael Melzer, flute and recorder, Nir Zemach, Dan Varon, trumpet;
Mor Levin, Shelly Danzer, clarinet; Daniel Ratosh, viola; Iris Globerson-Hirsh, harpsichord

Board of Directors and Members of Association

*Member of the board

Roni Zehavi*, Chairman	Prof. Shlomo Biderman	Prof. Menachem Fisch	Prof. Moshe Hadani*	Dov Shafir
Jacob Aizner*	Dr. Yoram Blachar*	Orly Froman*	Prof. Uri Karshon	Baruch Shalev
Prof. Ruth Arnon*	Dr. Shmuel Cabilly	Prof. Benny Geiger*	Raanan Kop, CPA*	Dr. Lea Shamir-Shinan
Avner Azulay	Ruth Cheshin*	Efrat Weiman Gershony*	Moshe Michles*	Yehuda Zisapel
Talma Barabash-Knoller, CPA	Ilan de Vries*	Yair Green, Adv.*	Prof. Dafna Schwartz*	Gershon Zohar
Prof. Avi Ben Basat	Robert Drake			

Administration

General Manager: Amiram Shealtiel	Sales Manager: Dagan Feder	Legal Advisor: Adv. Ami Folman
Administrative Manager: Michael Kontsevich	Librarian: Guy Armon	Accountant: Sarit Yitshaki
Producer: Anat Richter	Stage Manager: Valery Aksyonov	

Office: 13 HaHagana St. (HaGiv'a HaTsarfatit) Jerusalem | Tel: +972-2-5020503 Fax: +972-2-5020504

Internet: www.jcamerata.com | Email: info@jcamerata.com

The Orchestra is supported by: The Ministry of Culture and Sport | The Municipality of Jerusalem
and by the generous support of various donors.

34
2017
2018

Symphony

Symphony

THE ISRAEL CAMERATA JERUSALEM
MUSIC DIRECTOR: AVNER BIRON